

Nr 18.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag, innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen; gifven Stockholms slott den 19 januari 1912.

Under återopande af bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag, innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Gust. Sandström.

Förslag

till

Lag,**innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen.**

Med ändring af 2 kap. 3 § kyrkolagen förordnas:

Konsistorium äge, på hemställan af vederbörande församling, förordna, att i stället för föreskrifven aftonsångsgudstjänst må i de fall, då konsistorium finner omständigheterna därtill föranleda, i kyrkan hållas annan offentlig gudstjänst. Hvad nu är sagdt gälle dock ej beträffande aftonsångsgudstjänster å juldagen, långfredagen, påskdagen, pingstdagen och böndagarna.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 8 december 1911.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Sandström kyrkomötets skrifvelse den 1 november 1910, hvori tillkännagifvits, att kyrkomötet i anledning af väckt motion för sin del antagit följande förslag till

Lag,

innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen.

Med ändring af 2 kap. 3 § kyrkolagen förordnas:

Konsistorium äge, på hemställan af vederbörande församling, förordna, att i stället för föreskrifven aftonsångsgudstjänst må i de fall, då konsistorium finner omständigheterna därtill föranleda, i kyrkan hållas

annan offentlig gudstjänst. Hvad nu är sagdt gälle dock ej beträffande aftonsångsgudstjänster å juldagen, långfredagen, påskdagen, pingstdagen och böndagarna.

Öfver förslaget hafva domkapitlen, Stockholms stads konsistorium och hofkonsistorium afgifvit infordrade utlåtanden.

På statsrådets hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att lagrådets utlåtande öfver förslaget skulle för det ändamål, som omförmäles i § 87 regeringsformen, inhämtas genom utdrag af protokollet.

Ur protokollet

Erik Ölander.

Till KONUNGEN.

Uti en vid kyrkomötet väckt motion, nr 23, har anförts följande.

I kyrkolagen kap. 2 § 3 stadgades följande: »På söndagar och de tre stora årshögtider samt allmänna stora böndagar skall i städerna hållas ottesång, högmässopredikan och aftonsång, jämväl på de andra högtidsdagar, hvilka uti det 14 kapitlet uppräknade blifva».

Genom lag af den 27 oktober 1903 hade beträffande ottesångerna medgifvits konsistorium rätt att, där sådant af omständigheterna föranleddes, förordna, att andra offentliga andaktsstunder skulle i stället för de föreskrifna ottesånggudstjänsterna i städerna, dock med viss angifven inskränkning, å lämplig tid och plats hållas. Erfarenheten hade nu visat, att en liknande rätt, dock icke så vidtgående, vore synnerligen önskelig äfven beträffande aftonsånggudstjänsterna. Då nattvardsgudstjänst emellanåt kunnat anordnas en söndagseftermiddag, hade en dylik anordning varit mycket välkommen för dem, som af olika skäl haft svårt att deltaga i en med högmässan förbunden nattvardsgång eller att erhålla nödig ledighet för deltagande i nattvardsfirande på en söckendag. De af behovet alltmer påkallade ungdoms- och barn-gudstjänsterna skulle äfven lättare kunna anordnas, om de finge hållas på aftonsångstid och således i stället för aftonsången och utan att vara bundna vid den för aftonsången bestämda texten. På de stora högtidsdagarna, juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen, syntes vanlig aftonsång alltid böra hållas. Men på det att de vanliga aftonsångerna äfven under flertalet af öfriga sön- och högtidsdagar måtte fortfarande hållas, syntes det önskligt, att den ifrågasatta rätten till utbyte af aftonsång mot annan i kyrkan förrättad gudstjänst af angifven art begränsades till ett mindretal sön- och helgdagar, hvilket syntes kunna ske därigenom, att konsistorium erhöle befogenhet att på begäran af en församling förordna, att sådant utbyte stundom finge ske. Konsistorium kunde då, om så funnes nödigt, äfven bestämma maximiantalet sön- och helgdagar, då detta utbyte finge äga rum.

Det nu angifna syftet syntes kunna ernås genom en lag, så lydande:

»Konsistorium äge, där sådant af omständigheterna föranleddes, på hemställan af vederbörande församling förordna, att föreskrifna aftonsånggudstjänster i städerna må stundom utbytas mot andra å samma tid i kyrkan firade offentliga gudstjänster, såsom nattvardsgudstjänster, barn- eller ungdomsgudstjänster. Hvad nu är sagdt gälle dock ej beträffande aftonsånggudstjänster å juldagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen.»

På grund af det anförda har i motionen hemställt, att kyrkomötet, med godkännande för sin del af nyss gifna — eller annan i samma syfte af vederbörande utskott gifven bättre — redigering, måtte i underdånighet anhålla, det Eders Kungl. Maj:ts tacktes vidtaga erforderliga åtgärder för utfärdande af sådan lagbestämmelse.

Emot hvad i denna motion föreslås har kyrkomötet intet att i hufvudsak erinra. Af skäl, som i motionen anförts, och i öfrigt synes det både riktigt och ur synpunkten af praktisk och tidsenlig församlingsvård ändamålsenligt, att den större frihet, som redan medgifvits i fråga om ottesångsgudstjänsterna i städerna, utsträcker till äfven aftonsångsgudstjänsterna därstädes. I motionen har en förutgången hemställan från vederbörande församling gjorts till förutsättning, och synes däremot intet vara att invända. Såsom jämval i motionen föreslagits, torde undantag böra göras för kyrkoårets fyra stora högtidsdagar och böndagarna.

Kyrkomötet får alltså i underdånighet anmäla, att kyrkomötet i anledning af förevarande motion för sin del antagit följande förslag till

Lag

innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen.

Med ändring af 2 kap. 3 § kyrkolagen förordnas:

Konsistorium äge, på hemställan af vederbörande församling, förordna, att i stället för föreskrifven aftonsångsgudstjänst må i de fall, då konsistorium finner omständigheterna därtill föranleda, i kyrkan hållas annan offentlig gudstjänst. Hvad nu är sagdt gälle dock ej beträffande aftonsångsgudstjänster å juldagen, långfredagen, påskdagen, pingstdagen och böndagarna.

Uunderdånigst

På kyrkomötets vägnar:

J. A. EKMAN.

A. v. Krusenstjerna.

Stockholm den 1 november 1910.

Kyrkomötet, i anledning af väckt motion om utbyttande af aftonsångsgudstjänster i städerna mot andra offentliga gudstjänster. (Kyrkolagsutskottets betänkande nr 16.)

Vidimeras

ex officio

Otto Rooth.

*Utdrag af protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen
den 14 december 1911.*

Närvarande:

Justitieråden SUNDBERG,
                  BORGSTRÖM,
                  SKARSTEDT,
Regeringsrådet ERNBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 8 december 1911, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmåler, inhämtas öfver af kyrkomötet för dess del antaget förslag till lag, innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen.

Förslaget, som finnes bilagdt detta protokoll, föredrogs af andre ledamoten å afdelningen för lagärenden Herman Falk.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet

Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 19 januari 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Sandström lagrådets den 14 december 1911 afgifna utlåtande öfver ett den 8 i samma månad till lagrådet remitteradt förslag till lag, innefattande ändring i 2 kap. 3 § kyrkolagen; och hemställde föredraganden, att detta förslag, som af lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, föreläggas Riksdagen till antagande.

Denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle till Riksdagen aflätas proposition af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet

Israel Myrberg.